

26 | Participació

Dimecres, 7 de maig del 2025 | elPeriódico

Des de fa uns mesos existeix una campanya de blanqueig sobre la figura de Jordi Pujol, que ha sigut progressiva i controlada. La primera fase es va dedicar més a la presència pública del personatge i l'actual està encaixada a recuperar els aspectes positius del seu perfil polític. La pel·lícula *Parenostre* n'és un exemple.

No es pot negar que els que vam viure de ben a prop tot el que va envoltar a Pujol, no només l'any en què es van revelar els diners que tenia la seva família a Andorra, sinó durant tota la construcció de l'ideal pujolista des dels 80, teníem un interès morbos per descobrir amb quina base es construïa l'argument de la pel·lícula. Podia ser una ficció que s'acostés a la realitat o unes suposades veritats que expliquessin un relat trampos.

Vista la pel·lícula, em quedo amb la segona idea. No hi ha res com canviar els temps dels esdeveniments per desvirtuar el que ha passat. I és una llàstima. No era una mala idea utilitzar el cine per acostar al ciutadà uns fets que van representar el final d'un cicle polític i l'arrencada d'una nova versió. Però, per això, el guió no podia ser de Toni Soler, l'inventor de *Polònia*, un programa que des de l'exageració va mimar el nacionalisme català i l'independentisme, utilitzant l'humor per edulcorar la idea d'identitat amb què Pujol va

Cine

Operació blanqueig a Pujol

Àlex Sàlmon

pretendre evangelitzar Catalunya, molt abans de l'arribada de la democràcia.

Tot i que pugui resultar estrany, el març del 1980 Catalunya va elegir un banquer de 50 anys com a president de la Generalitat. Ho havia sigut des del 1959, amb la fundació de Banca Catalana, fins que el seu activisme polític el 1976 va fer que abandonés les regnes del banc per consolidar el projecte de CDC, constituït el 1974. La seva logística mental era de banquer. Per entendre la família Pujol, no s'ha d'oblidar aquest detall, tot i que des del seu punt de vista aquest coneixement s'havia de bolcar a construir Catalunya. Ell ho va tenir clar. La seva família, no.

Els diners andorranos dels Pujol, que van ser públic el 7 de juliol del 2014, van sorprendre tota la família i a ell mateix, però no per tenir-los, sinó perquè un diari també en tingués coneixement. Van passar 18 dies fins que el polític va reconèixer, amb l'excusa del llegat de l'avi Florenci, que així era.

Aquest detall hauria d'haver sigut crucial en l'argument de la pel·lícula i no una suposada visita de Pujol a mossèn Ballarín de la qual, com descrivia en un article Gemma Martínez, no existeixen elements factuais per certificar-la. Expiar pecats resulta molt cristià, però, en aquest cas, poc creïble.

Em comentava una altra companya del sector que la pel·lícula *Pujoleja*. El terme és idoni. Traspua amor per Pujol i deixa el llast de la família en un espai jocós. Utilitzar el famós menjador dels macarrons de les primeres eleccions com a espai narratiu de relació familiar, amb una taula amb menys plats de la nombrosa representació de fills, filles, gendres, nores i nets, demostra la farsa.

Jordi Pujol va ser un home d'Estat, és cert. Va tenir al seu cap una concepció de Catalunya concreta, la seva. Però va fracassar amb el sentit que la seva família va donar al servei a la societat. ■

■ Àlex Sàlmon és periodista

A contrallum

Els russos i l'apagada

Juan José Millás

Resultaria decebedor que l'apagada no es degués a un ciberatac rus, ja que de les pors anticipatives no es descansa fins que passen. Per a molta gent, malgrat les explicacions de les elctriques i les ambigüitats del Govern, Putin continua darrere del drama del dia 28. No hi ha demostració capaç de torçar aquest disseny. Si necessites emocionalment que la Terra sigui plana, la Terra serà plana, malgrat les fotos dels satèl·lits. A veure si anem aprenent com funcionen els trastorns de l'ànima, que són els que dirigeixen el món. Així les coses, potser estem caient en una situació una mica rara.

A la ficció li demanem una cosa de la qual manca la realitat: versemblança. No és necessari que la peripècia argumental d'una novel·la sigui certa, però sí creïble. De la realitat no es pot dir el mateix. ¿Qui s'empassarà que 70 milions de persones siguin capaces de votar un gorilla com Trump o de seguir a cegues un ximpanzé com Musk? Ningú amb dos dits de front. No és creïble, però ha passat i ho acceptem perquè la realitat, davant la ficció, té l'avantatge de passar, i el que passa va al seu aire sense mètode, sense lògica, sense arguments. El seu destí no són les pàgines d'un relat, sinó la capçalera dels telenotícies. Que el president d'una autonomia, per exemple, estigüés de sobretaula en un restaurant, fumant –se un puro, mentre als seus governats se'ls enduia l'aigua junt amb les seves tauletes de nit, no pot ser veritat. ¿Qui s'ho creu? En una novel·la, hauries de fer malabars perquè el lector ho acceptés. Però ho van dir en els informatius, que van a misa. Per ser insistir en el disbarat, Mazón continua fumant –se un puro davant dels fills i dels pares dels ofegats. No cal que ens ho creguem, perquè ja és història, i la història és una successió de fets impossibles.

Atesa la suspicàcia amb la qual s'estan rebent les diverses explicacions sobre la famosa apagada, ens preguntem si no se li comença a demanar també a la realitat que sigui versemblant. I és versemblant, i tranquil·litzador, per tant, que hagi sigut Putin, i no un problema tècnic de qualsevol naturalesa, el responsable de la barrabassada. ■

António Costa

PRESIDENT DEL CONSELL EUROPEU

► El responsable comunitari va defensar ahir les negociacions per tancar acords comercials amb països com Mèxic, l'Índia, Indonèsia o Tailàndia, en lloc de respondre al proteccionisme amb més proteccionisme, per evitar que altres actors ocupin aquest espai.

Cristina Rodríguez

DIRECTORA DE FUNDESPLAI

► La Fundació Catalana de l'Esplai ha impulsat una campanya que ha reduït en un 33% el malbaratament alimentari als menjadors escolars. Per a això, l'entitat va embarcar gairebé 20.000 alumnes en auditories que minimitzaven el menjar desaprofitat.

Salomé Pradas

EXCONSELLERA VALENCIANA

► El tècnic que va enviar l'alerta de la dana, el dia 29 d'octubre, va assegurar davant la jutge que l'antiga responsable de Justícia i Interior de la Generalitat Valenciana li va demanar que s'esperés fins que ella no donés l'autorització per fer-ho.

A la Conferència de Potsdam, discutint amb Churchill sobre Polònia, Stalin va pronunciar una de les seves frases més famoses. «Per cert», va dir, estufat, mentre s'esborrífava el mostatxo, «¿quantes divisions vau dir que tenia el Papa?». Certament, no n'hi havia cap, al Vaticà: ni tancs ni regiments. Com a molt, un centenar escàs de guàrdies suïssos, empolainats a la manera de Rafael. Això sí, en aquella època, ara fa vuitanta anys, al Vaticà també hi havia bombers. I encara ara. Tampoc no podem parlar de divisions, per descomptat, tot i que, durant els moments convulsos dels estats pontificis i al llarg de la II Guerra Mundial, van exercir, de fet, com a guàrdia pretoriana. Ara, els bombers vaticans tenen tres o quatre vehicles, uns quants extintors, unes quantes mànegues i para de comptar. En són una trentena i, a diferència de la Guàrdia Suïssa, no cal que siguin suïssos, però sí catòlics i solters, amb una «sana e robusta costituzione psicofisica». S'anomenen, com els col·legues italians, Corpo dei Vigili del Fuoco (en el seu cas, Dello Stato della Città del Vaticano), que és una manera força simpàtica de descriure els bombers, imposada per Mussolini l'any 1938, fent referència a la Militia Vigilum de Cèsar August. Vigilants del Foc.

Església catòlica

La xemeneia del Vaticà

Josep Maria Fonalleras

El patró dels bombers vaticans és sant Lleó IV, que va tenir la delicadesa d'intervenir davant l'Altíssim, al segle IX, per apagar el foc que estava destruint el Borgo, el barri del que ara coneixem com a Vaticà i entorns. D'aquest famós incendi, que es va aturar de cop després de la benedicció amb la senyal de la creu impartida pel Papa, en fa memòria un quadre magnífic, que es pot contemplar a les estances de Rafael al Vaticà. Descriu el foc i la intercessió del Pontífex i, en primer pla, es veu com Eneeus fuig de Troia (també en flames) amb Anquises, el seu pare, a col·lir. És una picada d'ullet al mític antecendent troià de Roma.

El cos de vigilants del foc ha estat l'encarregat de col·locar la xemeneia al teul de la Capella Sixtina. I no solament això, esclar, sinó també tota l'estructura de tubs que va des del fogar on es cremen les butlletes de les votacions, en un lateral de la sala (davant per davant de la part frontal amb la creació d'Adam), fins a l'exterior. De fet, aquesta és la tasca més excepcional i visible dels bombers catòlics. I la més delicada, no fos cas que la combustió de paper amb cartutxos de clorat de potassi, lactosa i colofònia provoqués un nou incendi del Borgo.

Els cardenals, per la seva banda, tenen entre mans, des d'aquest dimecres, una altra de les tasques excepcionals. Ser vigilants del foc sagrat, procurar que no es cremi (metafòricament) el Vaticà, sotmès a amenaces cismàtiques i crisis econòmiques, i fer que s'enlairi un fum blanc, evanescent i eteri, que sigui alhora sòlid i permanent. Ara per ara, tanmateix, l'única evidència sòlida, l'únic senyal permanent del conclave és aquest fràgil, inestable fumeral, arrapat al sostre de teules de la coberta amb un tirant col·locat pel Corpo dei Vigili del Fuoco. ■

■ Josep Maria Fonalleras és escriptor

kioscoprensaiberica#jvalls@funde: